9e jaargang. — № 72. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 9 September 1911.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Ne schrijft in te Tongeren bij H. Cölée, uitgever en eigenaar van dit blad.

De POSTRIJDER verschijnt s woendags en 's zaterdags.

A lletoezendingen van brieven, geld of ankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Abonnement
Twee maal per week, 4 fr. per jaar.
Een maal » 3 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

De feesten der Katholieke Jonge Wacht van Borgloon.

De dag van Zondag 3 September is een goot succes geweest voor de inrichters der feesten van de Katholieke Jonge Wacht van Borgloon.

's Morgens na de Hoogmis wijdde de Z. E H. Peumans, deken van Loon, voor eene talrijke en ingetogene meigte, het vaandel.

De Z. E. H. Theunissen, Deken van Tongeren, deed de gelegenheidstoespraak.

't Vaandel is waarlijk goed gelukt. Het is een echt kunstgewrocht. Het verbeeld Sint-Michiel den draak doodenden 't draagt de edelespreuk: « Vranken Vrij ».

's Naniddags doorliep een lange stoet van ongeveer duizend betoogers destraten der stad. Het grootste getal huizen waren bevlagd en uit de sympathetische houding der Loonenaars kan men afleiden dat men hier gelijk elders, de klerikale dwingelandij (?!) nog zoo beu niet is als sommige liberale bladen het beweren.

Van de deelnemende maatschappijen sippen wij aan : de muziekmaatschappijen van Vechmael, Gors-op-Leeuw, Vliermael, Gothem, Berlingen, Rukkelingen, Wellen, Borgloon. — De Jonge Wachten : Unie en Burgerzond van Tongeren (die zich door hunne geestdrift en hun getal deden opmerken), van Hassell, Sint-Truiden, Ottignies, Aerschot, Laeken.

Kartes tusschen de verschillende maatschappijen gedragen droegen de volgende opschriften :

Hulde aan de Katholieke strijders !
Hulde aan de Katholieke Ministers !
Leve Schollaert !
Wijvragen geene voorrechten,
Alleenlijk ons recht.
Wij willen de vrijheid van den huisvader.

De stoet bereikt het prachtig gesticht der Broeders Hieronymieten, waar de algemeene vergadering plaats heeft.

M. Timmermans, voorzitter der Jonge Wacht van Loon, neemt plaats aan het bureel, omringd der Heeren Helleputte, graaf de Renesse, Beyaert, graaf de Borchgrave d'Altena, Valentin Briffaut, Florent Deploige, ridder Frantz Schaetzen, Georges Meyers, de Fauconval.

M. TIMMERMANS neemt eerst het woord tij hednkt de aanwezigen zoo talrijk te zijn opgekomen : dat is aanmoedigend en geeft ons de verzekering dat de volledige zegepraal nabij is. Sprekende van de betooging van 15 Oogst te Brussel, stelt hij vast dat de samensmelting van het rood en blauw vaandel eene nieuwe kleur uitmaakt : namelijk het violet, en violet zullen onverpoosd te werk gaan om onze politieke tegenstrevers weldra in volledigen rouw te dompelen. (Handgeklap.)

Spreker bedankt daarna de eerwaarde Broeders voor hunne gulle gastvrijheid, hij wenscht hen geluk voor wat zij voor de jeugd op godsdienst- en onderwijsgebied doen. Wij, Jonge Wachten, moeten daaruit voorheeld trekken op politiek gebied. Veel is er te werken De strijd zal hevig zijn. Overal, zelfs op de dorpen vindt men van die herbergsprofeten altijd gereed om onze katholieke overtuiging of onze politieke hoofdmannen aan te randen Wel wij zeggen 't nun : wij laten ons niet meer aanranden. Tot de laatste druppel bloed in onze aderen zal vloeien, zullen wij steeds gereed staan om onze principepen te verdedigen, in welke omstandigheden het ook zij. (Langd. toej)

M. HELLEPUTTE neemt het voorzitterschap en spreekt de volgende rede uit :

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De inhuldiging eener vlag heeft eene groote beteekenis ; men moet er de waarde van verstaan. Waar de vlag verschijnt, is het volk ; waar de vlag wappert, is de zegepraal. Eene vlag is een stuk doek gehecht aan een stuk hout ; maar dat stuk hout heeft een in dit stuk doek zweeft de ziel van 't volk.

Uit de prachtige redevoering van M. de Voorzitter onthoud ik de plechtige eed die hij aflegde in uw aller naam, van onverpoosd te strijden ; ja, er dient gestreden te worden voor de rechten van iedereen, voor de vrijheid van den armste als voor die van den grootste, voor de gelijkheid van al de scholen. (Toej.)

Spreker herinnert den prachtigen stoet van Leuven, de kreten van vrijheid waarvan de stad weergalmde, daar waren alle standen vertegenwoordigd, maar hier in Loon is er toch wat meer : te Leuven waren er geene vrouwen, en hier zijn er vele. (Gelach)

Indien er iemand belang in het opvoeden der kinders moet stellen, dan zijn het voorzeker de moeders, zij die hunne eerste stappen beleidden, zij die hun de zoete moedertaal leerden kennen, zij die hun God leeren kennen. Over eenige jaren was ik te Heulen en woonde daar een dier grootsche vergaderinge bij der Duitsche katholieken. Daar sprak Trimborn over vrijheid, bij eindigde met deze woorden : Gij hebt mij toegejicht, maar deze vergadering moet vruchten dragen ; als ze thuis zult komen dan zult ge tot de vrouw spreken. En als zij weten zal waarvoor wij strijden, dan zal ze willen mee werken. Op den dag van heden moet iedereen zijn plicht volbrengen, niemand mag rusten, want « rust roest ». (Toej.)

Men spreekt van ministeriele krisis, men spreekt van gevallen ministerie, wij zijn niet gevallen en diegenen die aan ons hoofd staat hebben hetzelfde programma dat wij verdedigden. Wij staan nu weer in de rangen, en 't is misschien goed geweest, want zonder die omstandigheden, hadden wij misschien van die grootsche en onvergetelijke betooging van 27 Oogst niet getuigen geweest.

Onze partij is oud van jaren, ja, maar jong van hart en sterk van krachten. (Bravo). Nooit is er meer eendracht geweest in onze rangen, en alle katholieken, op eenige uitzonderingen na, willen die wet van vrijheid en ze moet er door. (Langdurig handgeklap.) Wij steunen op het volk en wij zullen geen voet, ja geen duim achteruitwijken. (Bravos)

Wat wij willen is rechtvaardig. Wij willen dat onze kinderen opgebracht worden in de liefde van God en als men ons komt zeggen dat de scholen die bestaan goed zijn, dan antwoorden wij hun : « Wij alleen hebben te oordeelen of ze goed of slecht zijn. » Te Brussel op 15 Oogst zagen wij vele vrije liberalen die hunne kinderen in onze scholen sturen. Ons programma is dat ook de armen de vrije keus der school hebben (Langdurig handgeklap)

De onzijdigheid is ofwel onmogelijkheid, ofwel onwetendheid.

Wat zou een onderwijzer antwoorden aaneen kind dat hem vraagt waarom wij in 1911 leven en niet in 2000 of 3000 ? Als hij zegt dat onze tijdrekening aan Jesus-Christus begint, dan zal dat kind hem vragen wie was dat Jesus-Christus ? Wat moet hij dan antwoorden ? Ofwel dat hij het niet weet ofwel dat Christus God is en dan is hij niet meer onzijdig.

Men zegt nog : Indien zij christen onderwijzers wilt, betaald ze dan. Dat doen we ook en hebben alzoo reeds 3 milliard aan den Staat gespaard. Maar we willen geen burgers van tweede klas zijn. Eerst onze scholen betalen en dan nog die der andere, dat niet

Vergeet niet dat alloos de vrijheid van onderwijs de schoonste vrijheid is waarvoor onze voorvaderen gestreden hebben. De omwenteling van Brabant, de Boerenkrijg, de omwenteling van 1830 zijn getuigen dat we geen slavernij dulden en nu nog niet.

Zij zullen haar niet hebben, de schoone ziel van 't kind,
Zoolang er in ons gordel een kopersen penning blinkt.
(Ovatie).

Namen vervolgens het woord de Heeren Graaf DE RENESSE, BEYAERT en VALENTIN BRIFFAUT. Langdurig handgeklap begroette deze verschillende redevoeringen.

* * *

HET BANKET.

Meer dan honderd dischgenooten namen plaats in den schoonen feestzaal der Broeders Hieronymieten. De eeretafel wordt voorgezeten door M. Helleputte, omringd der zelfde heeren die hem op den meeting vergezelden.

De geestdrift is groot en zelfs luidruchtig aan de tafel der Tongenaren die een dertigtal waren.

Mijnheer Graaf Senator DE RENESSE stelt voor op de gezondheid van den Paus en van Zyne Majesteit den Koning der Belgen te drinken.

Hij spreekt den lof van Pius X uit, die het geloof doet in eere houden tijdens een tijdstip van ongeloovigheid en goddeloosheid. Dan stelt hij voor de glazen op te heffen naar den koning Albert, grondwettelijke bewaarder onzer instellingen, and wiens troon de katholieken zich als waakzame beschermers scharen. (Toej.)

M. TIMMERMANS drukt op de gezondheid der overheden, hij spreekt den lof uit van M. Helleputte en bedankt hem voor alle diensten aan ons arrondissement ge leverde zijne ministeriele loopbaan bewezen. Hij beloft hem alter verkiezelbheid. (Langdurige toejuichingen : Leve Helleputte !)

M. HELLEPUTTE bedankt M. Timmermans voor den lof die hij hem toegestuurd heeft. Hij heeft gesproken over het ontslag van het ministerie Schollaert en daarover zijneen spijt uitgedrukt.

Het verleden heeft ons de ondervinding geleerd. Integendeel verheugen wij ons, want degene die nu aan ons hoofd staat is aller vertrouwen waardig, en ik mag niet u zeggen, het nieuw ministerie zal geen betere steun hebben dan de mijne en die mijner oud kollegas.

M. HELLEPUTTE drukt daarna op de eendracht die heersch en die moet heerschen tusschen al de katholieken. Hij zet de Jonge Wachten aan moedig ten strijde te trekken, den vijand aanvallen alvoens hij ons te lijve ga.

Hij eindigt met een heildronk aan de Jonge Wacht van Loon (Langd. handg.)

Daarna stelt M. EDGARD DARIS voor te drinken op den bloei der vertegenwoordigde Jonge Wachten.

M. GEORGES MEYERS, voorzitter der Unie, antwoordt in eene weggepaste rede.

M. FLORENT DEPLOIGE bedankt de vreemde spreekers voor hunne gewillige medewerking en eindigt met een heildronk aan de Heeren Beyaert en Briffaut.

Twee schoone improvisaties der Heeren BEYAERT en BRIFFAUT sluiten de reeks.

Het feest eindigt onder het zingen van den *Vlaamschen Leeuw* en der *Brabançonne*, die de aanwezigen rechtstaande aanvingen.

* * *

Om 8 ure had het concert der Concordia plaats.

De groote plaats was zwart van volk toen de uitmuntende harmonie der Concordia het kiosk besteeg.

De bijval door onze kunstenaars verworven was overgroot. Geesdriftige toejuichingen begroetten het einde van ieder stuk.

Toen het zeer wel opgesteld programma uitgevoerd was, werd, door het talrijk publiek, eene luidruchtige hulde aan den talentvollen bestierder, M. Duysens, leeraar bij het Conservatorium gebracht.

Dit schitterend concert was de bekrooning van dezen schoonen dag welke in gulden letters in de jaarboeken onzer partij aangeslipt blijven zal en die zoo zeer tot de eere onzer vrienden van Loon als tot die onzer talrijke wapenbroeders strekt.

Komiteit van Schoolhervorming.

Het Komiteit gesticht te Leuven, den 27e Oogst, heeft zich 's anderendags reeds aan het werk gezet

Het heeft eenen plakbrief (waarvan wij verder den tekst geven) opgesteld.

't Is eenen krachtigen oproep tot den Belgische vaderlanders met het oog op de wetgevende verkiezingen van 1912, dewelke de schoolkwestie voor doel zullen hebben.

De plakbrief is geteekend voor het Komiteit, door de HH. Franz Schollaert, Voorzitter ; Frederic Belpaire, Alexander Braun, Alfons Harmignies, Joris Helleputte, Mauritz Pirmez, Alfons Rijckmans, Arthur Verhaegen, leden ; Mauritz Defourny, Jozef Goedseels, Fernand Passelecq, Ludewijk Schaetzen, schrijvers.

De plakbriel is vrij van alle zegelrechten.

De verkiezingskomiteiten zijn vertocht zich voor de bestellingen te wenden tot Mr Jozef Goedseels, Brusselsche straat, 140, te Leuven.

Kamerkiezingen van Mei 1912.

Aan alle Belgen !

Het Schoolwets-ontwerp bresgt vijf gewichtige verbeteringen :

1e Kosteloos onderwijs

2e Verplicht onderwijs met vrijen schoolkeus voor den huisvader.

3e Arbeidsverbod voor kinderen onder de veertien jaren.

4e Inrichting van een 4e lagere graad voor beroep ondericht volgens de noodwendigheden der verschillende streken.

5e Verbetering van den toestand der onderwijzers.

Deze hervormingen zijn de algemeene wensch van geheel het land

De liberale en socialistische linkerzijde zijn vereenigd om ze te bestrijden.

Waarom ?

Omdat het ontwerp de gewetensrechten van iederen huisvader verzekert met hem ten volle de algeheele vrijheid van den schoolkeus voor zijne kinderen te vrijwaren.

Dit grondbeginsel werd verdedigd door tal onser politieke tegenstrevers. Al de andere beginsen van het wetsontwerp stonden eens in het program aller partijen. Dat alleen zegt genoeg voor den huidigen weerstand der linkerzijde.

Hadden onze tegenstrevers in de Kamers rechtschapen en eerlijk ons onderwijsstelsel willen erbieden dan hadden zij bepaalde voorstellen moeten doen waarover de Kamer zonder voorsoordeel zou beslist hebben.

Zij deden het niet.

Onze tegenstrevers in plaats van kalm de zaken te bespreken, verhinderden de bespreking op eene onnoembare wijze Zij hebben de vrijheid van spreken vereicht. Zij hebben de waardigheid van ons Parlement bemoddert.

Het land zal die verbrekingspolitiek veroordeelen met de verkiezingen van 1912.

Wij, wij wachten zonder vrees op 's lands uitspraak.

Wij houden staan dat geene schoolwetsbervorming in België mogelijk is zoo zij niet de grondbeginselen van ons programma verwezentlijkt.

Voorrechten eischen wij voor niemand.

Wij willen gelijkheid voor allen.

Wij eischen dat ieder familievader — arm of rijk — volkomen vrij were in het kiezen de school waar hij aan zijne kinderen het onderricht zal doen geven dat hij hun verschuldigd is.

School vrede door rechtvaardigheid en vrijheid : ziedaar ons programma.

Het land zal voorts zijn vertrouwen schenken aan eene regeering uitgaande van de rechterzijde die onwankelbaar aan dat programma wil getrouw blijven.

Voor het komiteit der schoolhervorming :

Franz Schollaert, voorzitter ; Frédéric Belpaire, Alexander Braun, Alfons Harmignie, Joris Helleputte, Mauritz Pirmez, Alfons Ryckmans, Arthur Verhaegen, leden ; Mauritz Defourny, Jozef Goedseels, Fernand Passelecq, Lodewijk Schaetzen, schrijvers.

Wetgevende Kiezingen.

Het College der Senatoriale Kiezers van de vereenigde Arrondissementen Hasselt en Tongeren-Maeseyck is bijeengeroepen tegen Zondag 1sten October 1911, tusschen 8 ure 's morgens en 1 uur 's namiddags, ten einde over te gaan tot de kiezing van eenen senator in vervanging van den Heer Graaf de Hemricourt de Grunne.

De candidaten moeten aangeboden zijn vóór Zondag 17 September, gelijktijdig te Tongeren en te Hasselt.

Het Vakonderwijs

Beroepschool voor Mijnwerkers te Marchienne Docherie (Henegouwen), bestuurd door de Aalmoezenier v. d. Arbeid.

Over vakonderwijs is in ons blad al menig artikel verschenen, ook zijn er groote vorderingen op dat gebied in ons land gedaan. Allerlei inrichting o. beroeps- en nijverheidsscholen, kunst- en ambachtscholen, verrezen er op alle punten des lands. En toch ziet men nog steeds eene menigte jongelingen met overdreven gretigheid ambtelijke plantsjes najagen, en een nietig postje trachten te bekomen in het een of ander Staatsbestuur. Geen degelijk vak of handwerk kennende, geraken er velen, zelfs na verschillende jaren van studie, zonder broodwinning. Deze en andere beschouwingen gaven aanleiding tot het oprichten van vakscholen.

De Aalmoezeniers van den Arbeid stichtten zulke scholen te Antwerpen, Seraing, Charleroi en Virton.

Met het oog op den *arbeid in de mijnen*, openden zij onlangs eene Vakschool te Marchienne Docherie.

In den gewichtigen tak der nijverheid is er dringend behoefte aan goede meestergasten.

Wij hebben hier het beknopt verslag zener zitting in de Wetgevende Kamers voor ons liggen, hetwelk de klachten weergeeft die verschillende algevaardigden deden over het gebrek van degelijke meesterknechten, ernstige toezichters, ervaren onderbazen in de mijnen.

De arbeidbare Minister van Nijverheid en Arbeid drukte in die zelfde zitting zijn spijt uit te zien dat de avondlessen in de bestaande mijnbouwscholen zoo weinig bijval genieten. Daarover zijn de klachten der patroons algemeen.

De Aalmoezenier van den Arbeid stichtte daarom in 1906 te Marchienne-Docherie bij Charleroi eene dagschool waar de jongelingen praktische en theorische opleiding genieten, die hen in staat zal stellen eene tusschenplaats te bekleeden tusschen de beheerders en de arbeiders, eene plaats als mijnopzichter, bestuurder der werken, kolenonderzoeker, mijnmeter en dergelijke.

Naar het voorbeeld van Duitschland voegde men hier de *daad* bij de *leering*. De jongelingen werken namelijk vier dagen per week in echte kolenmijnen, terwijl de drie overigen aan degelijke studie blijven gewijd.

Met het geld dat de leerlingen door hunnen arbeid in de mijnen verdienen betalen zij hun kostgeld in de school, zoo dat zij niets of bijna niets kosten aan hunne ouders.

De leergang duurt drie jaren ; men moet 16 jaar oud zijn en de lessen der lagere school voleind hebben om op de mijnschool aangenomen te worden. Reeds hebben leerlingen na voleinde studiën deze school verlaten en bekleeden thans in de kolennijverheid uitstekende en zeer winstgevende posten.

BUITENLAND.

Duitschland

OVER DE SAMENKOMST VAN DE GEVOLMACHTIGDEN VAN FRANKRIJK EN DUITSCHLAND TE BERLIJN. — Men meldt uit Berlijn, 7 September :

De verwachte ontmoeting tusschen MM. Cambon et von Kiderlen-Wachter had donderdag namiddag plaats in het ministerie van buitenlandsche zaken. Zij duurde van 5 tot 7 ure.

De strengste geheimhouding wordt waargenomen, aangezien de Fransche voorstellen en de Duitsche tegenvoorstellen volstrekt vertrouwelijke en geheime diplomatische stukken zijn.

Afwachting en terughouding, dat blijft het kenmerk van den toestand.

De terughouding is in Frankrijk verscherpt door de aankondiging van Duitsche tegenvoorstellen ; dit woord « tegenvoorstellen » alleen reeds doet de meening toenemen, dat de bespreking nog tijd en moeite zal kosten, alvorens men tot een definitief akkoord zal kunnen geraken.

AARDBEVING. — Te Ebinghen en te Heschingen, in Wurtemberg, heeft men schokken van aardbeving gevoeld, die zes seconden duurden. Zij veroorzaakte geen schade, maar joegt de bevolking veel schrik aan.

Uit Düren (Rijnprovincie), wordt in dato 6 September gemeld : Vanmiddag om 2 ure zijn hier en ook te Aken, Eschweiler en andere plaatsen in den omtrek tamelijk hevige aardschokken waar te nemen geweest.

Frankrijk

DE GIOCONDA. — Een Madrileensch blad, de *Espana Libre*, vernaemt uit Leone, dat men aldaar twee vreemdelingen heeft aangehouden, dragers van eene schilderij, voorstellende de Gioconda.

Zij zeggen dat het eene kopij is van te Parijs gestolen schilderij, die hun toebehoort en dat zij naar Coimbra willen brengen, hunne gewone verblijfplaats.

De minister van buitenlandsche zaken zegt nog geen nieuws te hebben ontvangen van deze aanbouding.

BRAND. — Een hevige brand heeft donderdag namiddag te Rouen het post-, telegraaf- en telefoongebouw, dat voor 2 tot 300,000 fr. materieel bevatte, vernield. Een naburig dak brandde ook af. Twee huizen zijn door de vlammen beschadigd. Een burger en een pompier zijn gekwetst.

De schade bedraagt 400,000 fr.

Oostenrijk

CHOLERA. — Te Weenen is eene vrouw aan Aziatische cholera overleden. Bij hare kinderen heeft men cholerabacillen waargenomen.

Italie

UIT AMERIKA GEKOMEN OM ZICH TE WREKEN. — De landbouwer Aniello Esposito, sinds twee jaar uitgeweken naar Amerika, keerde maandag in zijn huis te Cosa Marciano, bij Caserte, terug, waar men zich geenszins aan zijn terugkeer verwachtte. Zonder een woord te zeggen, haalde Esposito een revolver te voorschijn en doodde zijne vrouw, die bij 't huis had gelaten, wanneer hij naar Amerika vertrok en die hij verdacht hem te hebben verraden tijdens zijne afwezigheid, daar hij vroeger deel uitmaakte van de Maffia.

Eens de misdaad volvoerd, vluchtte de man in het gebergte. Men denkt dat hij daar eene bende struikroovers heeft opgezocht, bende

---

DE
blauwe Lagune

10de vervolg

Het noodlotligste resultaat der walvischvaarders bezoek was niet geweest de verwoesting van het huis, maar het verdwijnen van Emmeline's doos Men mocht zoeken waar men wilde hoog en laag, — die doos was niet meer te vinden. Vermoedelijk had Button in zijne haast, toen hij de dingen naar de jol droeg, haar vergeten. Kortom — zij was weg ; en de waarschijnlijkheid lag voor de hand, dat een der mannen van den walvischvaarder haar gevonden en op den kop getikt had. Voor Emmeline was dit de smartelijkste beproeving, en zij had wel eene week noodig om zich er overheen te zetten.

Zij was verzot op alle kleurige dingen, op bloemen vooral ; en zij had de handigste manier om die tot kransjes om haar eigen of om een anders hoofd te vlechten. Dit was het hoedemaaksters-instinct, dat reeds zoo vroegtijdig in haar zich openbaarde In elk geval was het een vrouwelijk instinct. Want Dick vlocht geene kransjes.

Eens op een morgen, terwijl Emmeline naast den ouden zeeman schelpjes zat te rijgen tot een snoertje, kwam Dick haastig aangeloopen. Hij kwam uit het woud, en hij scheen naar iets te zoeken. Toen vond hij wat hij zocht : eene groote schelp, en daarmee in de hand verdween hij weer. Terloops zij aangestipt dat zijn kostuum bestond uit een lag gevlochten kokosdraad, om zijne heup n gebonden. Waarom hij dit eigelijk nog droeg, mocht de hemel weten, want hij zou veel liever spiernaakt geloopen hebben.

— Ik heb wat gevonden, Paddy ! riep hij, terwijl hij tusschen de boomen verdween.

— Wat is 't ? riep Emmeline, altijd nieuwsgierig.

— Dat zult ge zien, antwoordde hij.

Stracks kwam hij weer terug. Maar nu liep hij heel voorzichtig, in zijne hand de schelp houdende, alsof die iets kostbaar bevatte dat hem ontsnappen kon.

— Paddy, ik heb dat oude vaatje eens omgekeerd, en er zat eene kurk in, en die heb ik er uitgetrokken, en het ding is vol van iets dat erg raar ruikt. Ik heb wat er van voor u meegebracht.

Hij gaf de schelp aan Paddy. Er was ongeveer een maatje van eene gele vloeistof in. Paddy rook er aan, proefde, en gaf een schreeuw.

— Bij mijn arme ziel — wat is dat, Paddy ?

vroeg Emmeline.

— Waar hebt ge dat vandaan ? Uit dat oude vaatje, zegt ge ? vroeg Button, die ve bijsterd zat alsof hij een slag op 't hoofd had gekregen

— Ja. Ik heb de kurk er uit gehaald....

— En hebt ge die er weer in gestoken ?

— Ja ja.

— O, de lieve goede hemel zij geprezen ? — Daar heb ik nu honderdmaal op dat oude ding gezeten, terwijl mij de tong uit den mond hing naar een borrel — en al dien tijd was het boordevol met rum !

Hij nam weer een slokje van het vocht, sloeg toen de rest door zijn keelgat, smakte met zijne lippen en kneep zijne oogen dicht van genot.

Emmeline lachte.

Paddy sprong nu op. De kinderen volgden hem tot aan de bron. Daar lag 't groene vaatje, omgekeerd door den ondzoekenden Dick, met het spongat naar boven. Men zag de holte, die het in den loop der jaren in den weeken grond had gedrukt. Zoo groen was het, en zoozeer gelijkend op een ouden boomstronk, of op een met mos begroeiden steen, dat het volk van den walvischvaarder, hoewel het op deze zelfde plek water had ingenomen, den waren aard van het voorwerp blijkbaar heel niet had vermoed.

IX

Hoe het vaatje daar verdwaald was geraakt — de bemoste doodskoppen, die in de buurt er van lagen, zouden het waarschijnlijk hebben kunnen vertellen. Zij zwegen echter. En Paddy Button vroeg er ook niet veel naar. Hem was het genoeg, dat het slag er was. Hij klopte er op met de schelp : het was zoo goed als vol.

— Wij zullen 't maar naar huis rollen, zegde Paddy, na nog een snoepje te hebben genomen.

Hij gaf ook Dick een stoot ; maar de jongen sprong net uit en trok een lelijk gezicht. Dat op rollen zij het vaatje zich neuvel al naar het strand, en Emmeline hep voor hen uit, gekroond met bloemen.

Om twaalf uur aten zij. Paddy kon goed visch koken, of eigenlijk bakken, hoewel de boter hem ontbrak. Hij wikkelde namelijk de visch in bladeren en legde hem dan in de heete asch van een uitgebrand vuur. Bij het vischmaal kwamen geroosterde taro-wortels en groene kokosnoten. En na het eten vulde Paddy eene groote schelp met rhum en stak zijn pijpje aan.

De rhum was bovenmatig goed geweest, en het hoge liggen had hem nog verbeterd. Bovenom als Button was aan de omzichtige vuthgheid die gedronken wordt in de matrozenkroegen van San Francisco, genoot hij dezen echten ouden Jamaica als een waren godendrank.

Jolgheid straalde van hem uit, en zij werkte aansteekelijk. De kinderen, voelden dat er een geest van blijdmoedigheid was neergedaald over hunnen vriend. Anders was hij naar het slapeing en verlangend naar rust. Maar nu verleide hij schoone verhalen van de zee, en hij droeg de vroolijkste liedjes voor, waarvan Dick en Emmeline het refrein meezongen.

Boven in de boomen sloegen de vogels het blijgezestige gezelschapje gade. Het gezang schalde tusschen de kokospalmen, en de wind droeg het hoen over de lagune, waar de meeuwen hadderden en schreeuwden, de donderende branding opspatte tegen het rif.

Des avonds leide Button, nog altijd tot jovialiteit geneigd en met wittende dan de kinderen hem verder nog onder den indroed daarvan zouden zien, het vaatje naar een beschut plekje aan den waterkant, en daarheen, toen de kinderen te bed lagen en sliepen, begaf hij zich met eenige groene kokosnoten en eene schelp. Hij was, wanneer hij zich op deze wijze vermaakte, in den regel muziekant, zoodat Emmeline, in den nacht ontwakend, zijne stem door den wind hoorde aandragen, bulkende eene zeemansleun van het allerhartigste kaliber.

De volgenden morgend ontwaakte de zanger naast het vat. Hij had geen spoor van hoofdpijn of van kwaadaardigheid ; maar hij liet Dick de kokerij bezorgen en hij lag in de schaduw met zijn hoofd op een kussen, vervaardigd uit een opgerolde oude frak, en rookte zijn pijpje, en philosoferede over den goeden ouden tijd, half tegen zichzelf en half tegen de kinderen.

's Avonds vierde hij een tweede bachanaal met vocale voordrachten, heel in zijn eentje ; en zoo ging het de gansche week Toen begonnen slaap en eetlust hem te begeven, en op een morgend vond Dick hem op het zand zittende en erg raar doende, want hij had sedert den dageraad allerlei « dingen » gezien.

— Wat schelt er aan, Paddy ? vroeg de knaap, die kwam aanloopen, gevolgd door Emmeline.

Button staarde naar een plekje op het zand dicht bij hem Hij had de rechterhand opgeheven op de manier van iemand die eene vlieg wil vangen. Eenskaps deed hij een greep in het zand, en opende wijd de hand, om te zien wat hij te pakken had.

— Wat was dat, Paddy ?

— De Curicaune, antwoordde Button. Heelemaal in 't groen was hij ! Maar, jongenlief, ik weet wel dat 't allemaal apenkool is.

De kwaal, aan welke Button lijdende was, heeft deze eigenaardigheid, dat de patiënt, hoewel hij ratten of slangen of wat al voor ongedierte ziet als in levenden lijve, toch onmiddellijk weer tot het besef geraakt dat het alles slechts eene zinsbegoocheling was.

De kinderen, in hunne onnozelheid, lachten, en Paddy zelf lachte op eene onnozele manier mee.

— Ja ja, mompelde hij, 't was maar gekheid van mij Er is geen Curicaune, niemendal, hoor ! Maar als ik rhum gedronken heb, dan komen er altoos zulke malle dingen in mijn hoofd. Daar nu weer ! Daar zie ik ratten kruipen uit het zand !

Hij koop op handen en knieën naar de boomen toe, met een angstig gezicht over zijne schouder kijkend. Liefst zou hij, 't op een loopen hebben gezet, maar hij durfde niet op staan.

De kinderen schaterden 't uit en dansten om hem heen.

— Kijk de ratten, Paddy ! Kijk de ratten ! schreeuwde Dick.

— Nu zijn ze vóór mij ! riep de geplaagde man, en greep woedend naar een der denkbeeldige knaagdieren. Satansche beesten !... Ha ! nu zijn ze weg Menschenkinderen, wat stel ik mijzelven toch aan !

— Daar komen ze weer, Paddy, riep Dick, daar komen ze weer achter u !

— Stil, stil ! Houd uw mond ! antwoordde Paddy, en hij zette zich weer op het zand en veegde met zijne mouw zijn voorhoofd af. Ze zijn goddank nu weg... O, foei, wat een benauwdheid ! Neen, kinderen, spot er niet mee. Gij weet niet hoe kwaad ik 't heb gehad met al dat ongedierte. Phuu ! Nu ben ik beter, maar ik ben bekaf, ik kan op mijn been niet staan van den schrik... : Toe, Dick, geef me uw arm.

Hij nam Dick's arm en sukkelde zoo naar de schaduw onder de boomen. Hier wierp hij zich neer en zegde tot de kinderen dat zij hem moesten laten slapen. Zij begrepen dat het spelletje — want zij hadden het altes voor eene grappige komedie gehouden — uit was, en zij lieten hem liggen waar hij lag. Hij slep acht uren aan een stuk ; en dit was sinds ettelijke dagen zijn eerste slaap. Toen hij ontwaakte, was hij gezond, maar erg beverig...

M Button zag nu geen ratten meer, zeer tot Dick's teleurstelling. Hij was uitgeraasd, en nu van den drank weer af. Heel vroeg den volgenden morgend stond hij op, verkwikt door een tweeden slaap en ging naar den oever van de lagune. Daar stond hij te peinzen over zijne zonde.

— Ik ben een beest geweest, mompelde hij berouwvol, — een beest van een varken ben ik geweest

Daarin nu had hij volslagen ongelijk. Geen beest of varken toch zou zich aan rhum bedronken heb en. Paddy Button was enkel een mensch geweest. dieaan eene zware verzoeking geen weerstand had kunnen bieden.

Nadat hij zoo een poosje tegen zichzelf had staan brommen, besloot hij de verzoeking uit den weg te ruimen. Hoe dan ? — Door de prop uit het spongat te halen en het heksche vocht te laten wegloopen ?... O neen ! Dit radicale middl l viel hem heel niet in. Of, zoo het hem in de gedachte kwam, dan werd het onmiddellijk door hem verworpen. Want, hoezeer een oude zeeman den drank vervloeken moge — toch blijft goede rhum hem iets heiligs, en een half vaatje daarvan in de zee te laten stroomen, dat zou voor hem ongeveer gelijk hebben gestaan met kindermoord. Hij sjouwde dus het vaatje in de jol en roeide er mee naar de rif. Daar legde hij het neer onder de beschutting van een groote koralblok en roeide toen terug.

Paddy was heel zijn leven gewoon geweest aan rhythmische of periodieke dronkenschap. Vier maanden of zoo verliepen er tusschen de aanvallen — soms ook wel eens zes — al naar den duur van de reis. En ditmaal verliepen er ook volle zes maanden voor hij weer de aantrekking begon te voelen van het vaatje, dat daar als een donker klein vlekje op het witte rif lag. En dit was maar gelukkig ook ; want in die zes maanden kwam er nogmaals een walvischvaarder, nam water in, en werd door het drietal vermeden.

— De drommel hale ze ! zegde Paddy. De zee hier schijnt wel walvischvaarders te broeden — en niets dan walvischvaarders. Zij zijn als wandluizen in een bed. Staat ge er een dood, dan komt er dadelijk een tweede.

Hij slenterde naar den waterkant, keek naar het kleine donkere plekje en floot eens. Dan ging hij het eten klaar maken. Maar dat kleine donkere plekje bleef hem vervolgen en wilde hem niet uit zijn hoofd. De dagen begonnen hem lang en zwaar te vallen — de dagen, die hem vroeger zoo kort en zoo genoeglijk waren geweest. Hij kon geen rust meer vinden — er knaagde hem iets — er liet hem iets geen vrede. Zes maanden lang had hij zich goed en braaf gehouden ; maar nu sinds een paar weken was de geest van dat vaatje daar over de lagune tegen hem begonnen te fluisteren ; en dit fluisteren werd al luider, tot het eindelijk schreeuwen werd. Paddy Button, overdrachtelijk gesproken, stopte zich de ooren dicht. Hij hield zich zooveel mogelijk met de kinderen bezig. Hij fabrikeerde eene nieuwe jurk voor Emmeline, en hij knipte Dicks baren met de schaar — welke operatie reeds in eenige maanden niet meer ondernomen was. Maar de stem bleef schreeuwen, al luider — de trek werd al heviger — en eindelijk kon Paddy er niet langer aan weerstaan.

(1 Vervolgd)